

Britská štědrost: Spojené království půjčuje zpět africké zlato, které ukradlo. Je to to nejlepší, co může udělat?

 rt.com/africa/595161-uk-ashanti-gold-crown-jewels/

Jak se korunovační klenoty z Ghany dostaly do Londýna a existuje způsob, jak je přivést zpět domů?

David Okpatuma, odborník na mládež a mezinárodní rozvoj, spoluzakladatel iniciativy pro rozvoj a spolupráci pro Afriku (DevCA), Nigérie

Na konci ledna Britské muzeum a Victoria & Albert (V&A) Museum oznámily, že více než 30 „korunovačních klenotů“ Asante, zlatých artefaktů, které kdysi patřily královské rodině Asante (nebo Ashanti) v dnešní Ghaně, bude v dubnu přivezena do ghanského města Kumasi.

Jedná se však pouze o půjčku mezi britskými muzei a ghanským muzeem Manhyia Palace. Britské zákony zakazují muzeím trvale vracet sporné artefakty jejich původním vlastníkům, což znamená, že navzdory ohlášené „repatriaci“ budou zlaté předměty, nelegálně vytěžené před asi 150 lety, umístěny v Ghaně pouze dočasně. Budou někdy vráceni nadobro?

Historické artefakty výstižně zobrazují kulturu lidí. Vzhledem ke slábnoucímu vlivu afrických tradičních institucí, do značné míry narušovaných westernizací a kulturním importem, nalézají společenské příběhy rezonanci, když se spoléhá na historické události a suvenýry. Při diskuzi o dědictví kultury, trasování zpět do doby silného vlivu komunity na právní, náboženské a svatební vztahy, tyto artefakty propůjčují důvěryhodnost předávaných příběhů.

Navzdory výkyvům v obchodu se zlatem v průběhu let je role Afriky jako významného hráče na trhu se zlatem pevně stanovena. V roce 2022 se na kohortu skládající se ze Švýcarska, Spojeného království, USA, Hongkongu a Spojených arabských emirátů podílelo asi 60,6 % celosvětového prodeje zlata . Afrika však stále drží více než 40 % světových zásob zlata . Tato realita podtrhuje trvalý význam kontinentu ve zlatém průmyslu.

Ústředním bodem tohoto vyprávění je příběh o Ashanti Gold. Oblast Ashanti, dříve známá jako Asante, má historický význam pro svou účast v transatlantickém obchodu s otroky během 19. století. Navzdory této temné minulosti bylo také proslulé svým vynikajícím zpracováním zlata a mosazi a také výrobou Kente, pestrobarevné tkané látky. Tyto příspěvky na globální obchodní trh přinesly regionu, který se později stal součástí Ghany, přezdívku „Zlaté pobřeží“.

Bylo to snadno zaměřitelné místo pro obchodníky s otroky a chytače zlata, kteří se skrytě vydávali za obchodníky. V africkém historickém příběhu o kapitálu a lidském vykořisťování Evropany proto vystupuje prominentně. Dr. Judith Spicksley, historička z Wilberforce Institute for the Study of Slavery and Emancipation (WISE) na University of Hull, ve svém zásadním článku „Pawns on the Gold Coast“ popisuje, jak brzy v obchodních vztazích Evropané brali zlato. pěšci jako zajištění dluhu. Jak však neortodoxní pravidla pro operace s otroky slábla a touha po dalším zlatě zastínila vznikající nabídku, Evropané se stále více obraceli k používání lidských pěšců. Tím se neliší od jiných vykořisťovatelských procesů, které vedly ke ztrátě vzácných zdrojů na kontinentu.

[Přečtěte si více](#)

Tajná zbraň Afriky: Těžba tohoto zdroje pomůže světu představit skutečný potenciál kontinentu

Oficiální důkazy o drancování zlata Ashanti začaly během anglo-asantské války v roce 1874, kdy britská vojenská invaze do říše Kumasi, ležící na největších zlatých rezervách v regionu, způsobila mnoho škod. Vyzbrojeni výbušninami a špičkovými střelnými zbraněmi se britská armáda vydala na špinavou výpravu za Ashanti's Gold Royal Regalia – jako byl meč Mponponsuo vytvořený před 300 lety Okomfo království (duchovní vůdce) Anokye, který vedl seznam uloupených předmětů v roce 1874. došlo k zámince ukončení otroctví, britských vojenských invazí a nahnutých obchodních smluv vynucených s vyšší vojenskou silou na afrických vůdcích. Vůdci, kteří se postavili na odpor, byli vyhoštěni, jako Asantehene Agyeman Prempeh, který byl v roce 1874 vyhoštěn na Seychely.

Britové založili obchodní přístavy, čímž zajistili, že se Británie prohlásila za legitimního vládcu na cizí půdě. Vládci několika afrických království jednali jako prostředníci v těchto obchodech, často proti své vůli, ale museli souhlasit se sebezáchovou. Za tyto války zaplatila kořist z těchto dobytých království. V Asante podepsal Asantahene, vládce národa Ashanti, tvrdou smlouvu z Fomena v červenci 1874, aby ukončil válku.

Mimořádnou klauzulí ve smlouvě mezi královnou Viktorií a Kofim Karikarim, králem Ashanti, byla platba 50 000 uncí (přes 1 400 kg) schváleného zlata jako odškodnění za výdaje způsobené anglické královně válkou. Británie vynaložila náklady z těchto válek na úkor svých odpůrců a zničila největší africké říše.

Rok 1874 nebyl jediným příkladem rabování. V roce 1896 byly ukradeny ceremoniální meče, poháry a další životně důležité předměty, které měřily královskou hodnotu paláce. Dan Hicks, britský archeolog, antropolog a profesor na Oxfordské univerzitě, ve své knize z roku 2020 „The British Museums: The Benin Bronzes, Colonial Violence and Cultural Restitution“ popírá přítomnost těchto artefaktů v západních muzeích, což zachovává vyprávění o koloniální nadřazenosti a kulturní dominanci a zároveň vymazávání historie a hlasů komunit, kterým byly ukradeny.

Ačkoli diskuse o restituci afrických artefaktů předcházely nezávislosti ve většině afrických zemí, ve druhé polovině 20. století zesílily. Archeolog a nigerijský šéf Federálního ministerstva pro památky Ekpo Eyo rozeslal v roce 1972 oběžníky několika evropským ambasádám o repatriaci Beninských bronzů (tisíce plaket a soch ze 14. až 16. století odvezených Brity z Afrického království Benin na konci 19. století) a podnítl oficiální prohlášení, jako je Úmluva UNESCO z roku 1970 o prostředcích zakazujících a zabraňujících nezákonnému dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků. Tato úmluva nabízí sdílený rámec mezi smluvními stranami týkající se opatření požadovaných k zákazu a prevenci dovozu, vývozu a převodu kulturních statků.

Úmluva zdůrazňuje, že navrácení a restituce těchto kulturních statků jsou základním pilířem úmluvy, která nařizuje chránit identitu národů a podporovat mírové společnosti s cílem posílit ducha solidarity a potlačit expanzivní nárůst obchodů na černém trhu na celém kontinentu.

[Přečtěte si více](#)

„Porušování lidských práv“: Projde britská vláda deportací žadatelů o azyl do Afriky?

Po 150 letech jsou artefakty Ashanti Gold uloženy v různých muzeích po celém světě, včetně velkých muzeí v Evropě a Severní Americe. Britské muzeum v Londýně uchovává 32 z 39 historických artefaktů, zatímco sedm pokladů je ve Fowlerově muzeu Kalifornské univerzity v Los Angeles. Další drobné artefakty, kterým je věnována malá pozornost, jsou uloženy v muzeích, jako je Metropolitní muzeum umění v New Yorku, Musée du quai Branly-Jacques Chirac v Paříži a dalších menších regionálních muzeích nebo soukromých sbírkách.

Při restitučním úsilí o artefakty Ashanti Gold jsou ve hře složité právní a logistické překážky. Za prvé, kvůli obtížnosti vyplývající z dlouhých let historie a vícenásobných převodů je třeba zjistit původ prostřednictvím zkoumání dokumentace, archivů a

historických záznamů. Rozdíly v mezinárodních zákonech upravujících repatriaci kulturních statků také zvyšují nesčetné množství problémů. Další komplikace přináší přeprava artefaktů od současných držitelů na místo určení a urovnání souvisejících právních sporů nebo finančních problémů. Spolupráce mezi mezinárodními partnery v tomto směru je nezbytná pro úspěšnou repatriaci těchto artefaktů.

Na závěr tato rozsáhlá diskuse o restitucích má za cíl prohloubit stávající euro-africké diplomatické vztahy. Důraz na restituci spočívá především v její užitečnosti jako stavebního kamene pro smíření; jeho cílem je napravit předkoloniální nespravedlnosti, podporovat mezinárodní dialog a podporovat rostoucí bilaterální obchod mezi zeměmi na obou kontinentech. Restituční zkušenosti z Ghany poskytnou politický rámec a povede jednání u kulatého stolu pro restituční nároky z jiných zemí v Africe. Jak již bylo zmíněno dříve, tato akce bude nejen demonstrovat lítost, ale také učinit nejdeklarativnější prohlášení Západu a dalších kolaborantů ohledně jejich pokání během této ničivé výpravy v koloniální Africe.

Prohlášení, názory a názory vyjádřené v tomto sloupci jsou výhradně výroky autora a nemusí nutně představovat výroky RT.